

Tisková zpráva STEM/MARK

Kontakt: Zuzana Švalbová, svalbova@stemmark.cz, 737455462

V Praze, 13. 09. 2024

Potřebujeme zbraň na vlastní ochranu?

Foto: Sebastian Pociecha

Výzkumná agentura STEM/MARK zjistila, že třetina Čechů uvažovala nebo uvažuje o pořízení zbrojního průkazu na ochranu zdraví a majetku, aby zajistila nebo zvýšila svou bezpečnost. Většina lidí, kteří takový průkaz vlastní, nosí aspoň někdy zbraň u sebe.

Kdo je u nás držitelem zbrojního průkazu?

Z údajů Policie ČR¹ vyplývá, že je v ČR přes 316 tis. držitelů zbrojního průkazu. Nejrozšířenější je zbrojní průkaz skupiny E, tj. pro ochranu života, zdraví a majetku (260 tis. osob) a dále skupiny B, tj. pro sportovní účely (174 tis. osob). Následuje skupina C, tj. pro lovecké účely (120 tis. osob), skupina A, tj. pro sběratelské účely (115 tis. osob) a skupina D, tj. pro výkon povolání (70 tis. osob). Častá je kombinace několika skupin v rukou jednoho držitele (v průměru 2 skupiny). Muži představují 90 % držitelů těchto průkazů. Nejvíce držitelů (vzhledem k počtu obyvatel kraje) žije v Jihočeském, Středočeském a Plzeňském kraji.

Z našeho výzkumu vyplynulo, že držitel zbrojního průkazu je nejčastěji ve věku 45-59 let (a nadprůměrně zastoupena je i kategorie 60-64 let), nejčastěji má VŠ vzdělání a žije v domácnosti s vyšším příjmem. Většina držitelů (90 %) průkazu vlastní funkční střelnou zbraň. Většina držitelů zbraně na základě zbrojního průkazu skupiny E (80 %) zbraň aspoň někdy nosí u sebe².

Jaké zbraně Češi mají?

Z údajů Policie ČR³ vyplývá, že držitelé zbrojního průkazu vlastní víc než 1 mil. zbraní.

Zbraní je dle zákona o zbraních myšlena střelná zbraň, střelivo nebo munice a tlumiče hluku výstřelu. Tento zákon definuje 6 kategorií: zbraně kategorie A a A-I – zakázané zbraně, k jejichž držení je potřeba kromě zbrojního průkazu ještě udělení výjimky od Policie ČR, zbraně kategorie B podléhající povolení od Policie ČR (nad rámec zbrojního průkazu), zbraně kategorie C podléhající ohlášení (nad rámec zbrojního průkazu skupiny A, B, C nebo E) a zbraně kategorie D nepodléhající registraci, které může vlastnit i osoba bez zbrojního průkazu⁴.

Nejčastěji drženou zbraní je u nás dle údajů Policie ČR⁵ zbraň v kategorii B (519 tis.) a v kategorii C (515 tis.). Nejvíce zbraní vzhledem k počtu obyvatel je evidováno zase v Jihočeském, Plzeňském a Středočeském kraji.

¹Zdroj: Policie ČR, údaje za rok 2023, <https://www.policie.cz/clanek/statistika-rocni.aspx>

²Vzhledem k malé velikosti vzorku jsou uváděné podíly zaokrouhlené.

³Zdroj: Policie ČR, údaje za rok 2023, <https://www.policie.cz/clanek/statistika-rocni.aspx>

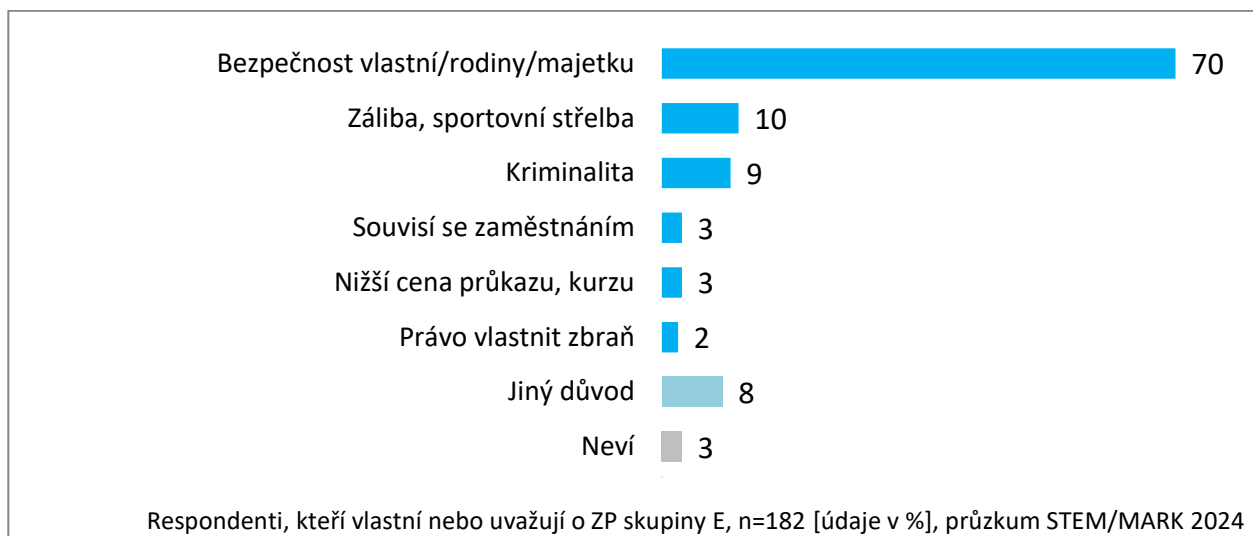
⁴V textu se nezabýváme pravidly a počty zbrojních licencí, muničních průkazů a muničních licencí a zbraní držených na jejich základě.

⁵Zdroj: Policie ČR, údaje za rok 2023, <https://www.policie.cz/clanek/statistika-rocni.aspx>

Podle odpovědí respondentů v našem výzkumu je nejčastější zbraní v populaci pistole (krátká palná zbraň s nábojníkem na rukojeti) a dále brokovnice (dlouhá palná zbraň určená pro střelbu brokovými náboji).

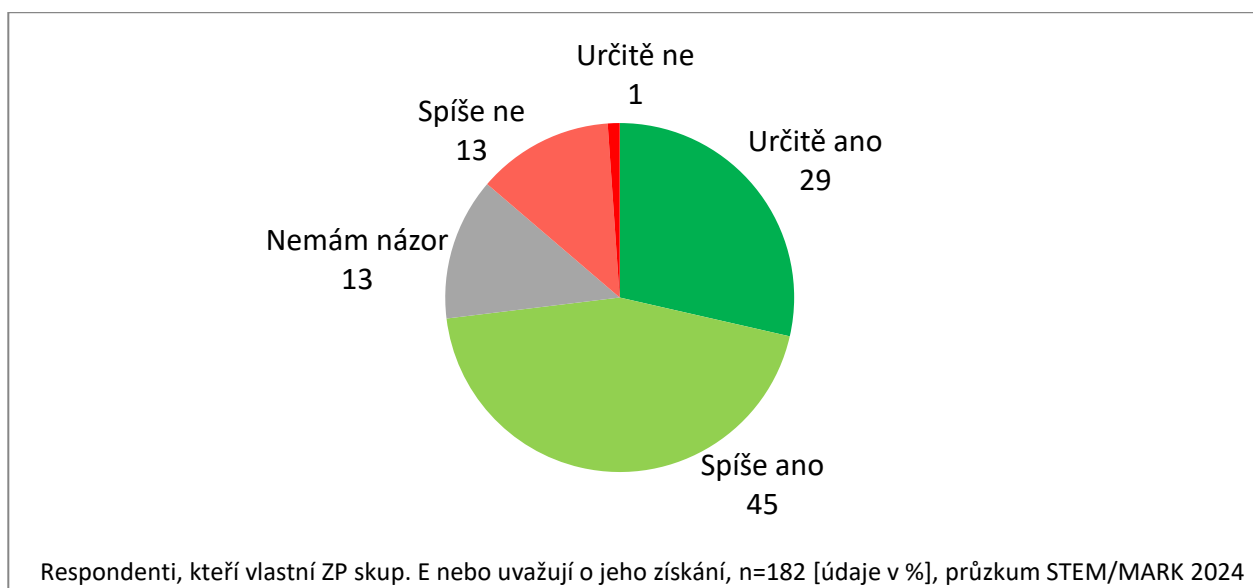
Z průzkumu dále plyne, že zbrojní průkaz skupiny E, tj. pro ochranu života, zdraví a majetku, vlastní 3 % 15-64letých osob a dalších 33 % o získání průkazu skupiny E uvažuje. Zájem o tento typ průkazu zdůvodňují lidé nejčastěji zajištěním osobní bezpečnosti, bezpečnosti rodiny a majetku (celkem 70 %) a obavou z kriminality (9 %). Malá část lidí uvedla, že k tomu vede také záliba ve zbraních (10 %).

Graf 1: Motivy k držení/získání ZP skupiny E

Většina držitelů a zájemců o průkaz skupiny E (73 %) se dále domnívá, že držení zbraně zvyšuje jejich bezpečnost a umožňuje jim zabránit násilí nebo zločinu.

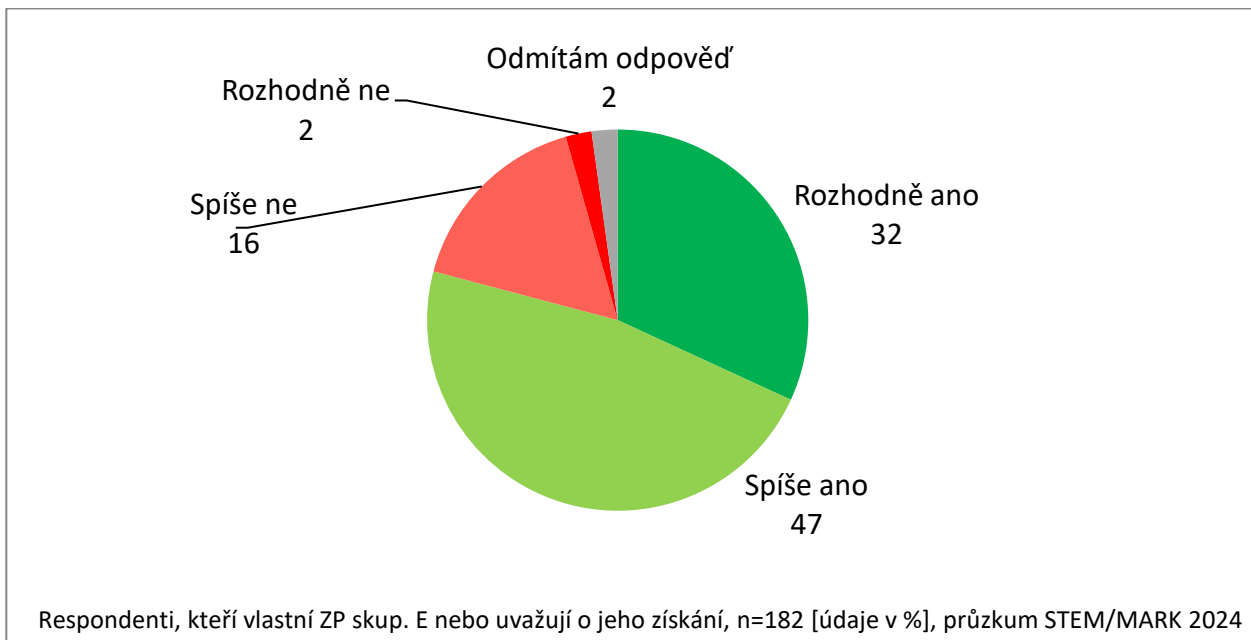
Graf 2: Souhlas s tvrzením, že držení zbraně zvyšuje bezpečnost držitele zbraně

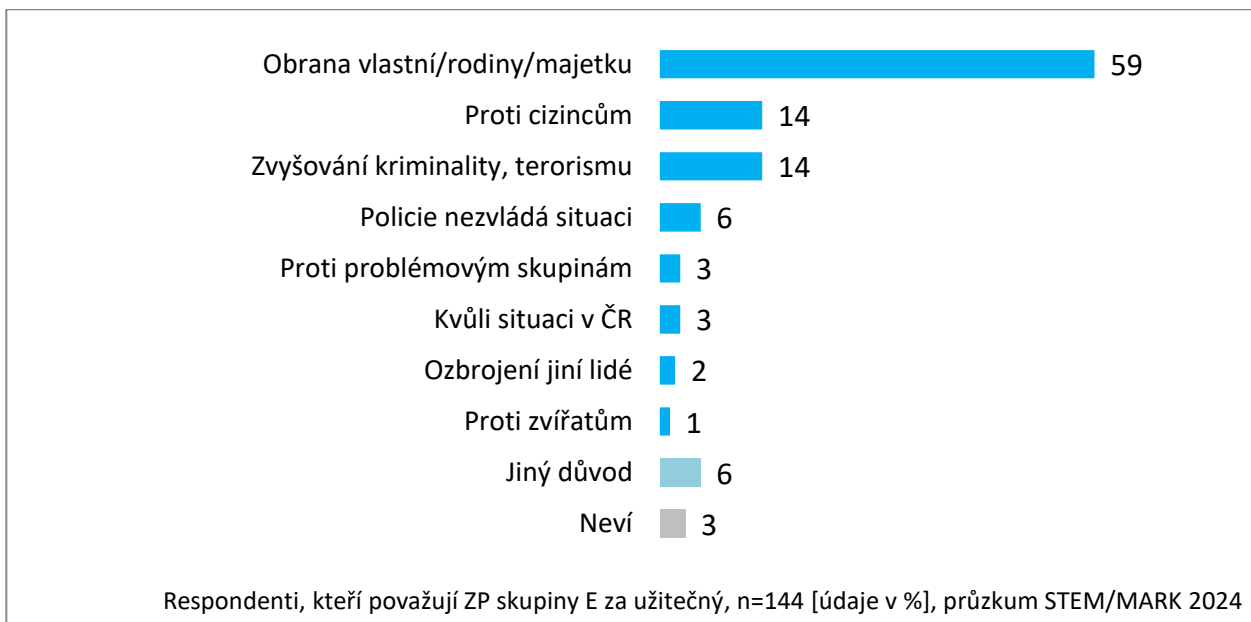
Většina držitelů a zájemců o průkaz skupiny E (80 %) se domnívá také, že v ČR je užitečné z bezpečnostních důvodů zbraň mít. Jako důvod uvádějí možnost obrany a sebeobranu

(60 %) a obavu z kriminality, problémových skupin, ozbrojených osob a terorismu (celkem 30 %). Mezi minoritními důvody se objevily obavy ze zvířat a nedostatečná ochrana Policií ČR.

Graf 3: Souhlas s tvrzením, že držení zbraně je v ČR užitečné

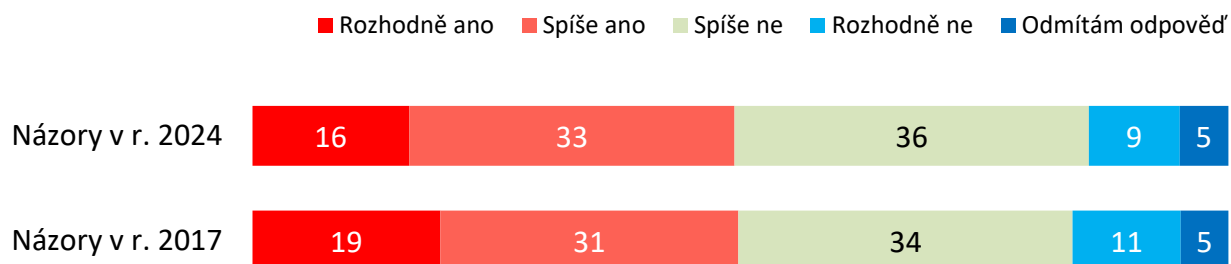

Graf 4: Důvody, proč je držení zbraně užitečné

Názor české veřejnosti se na problematiku nezměnil – polovina lidí 18-64letých považuje zbraň za užitečnou pro zajištění vlastní bezpečnosti.

Graf 5: Souhlas s tvrzením, že držení zbraně je v ČR užitečné (názor populace)

Všichni respondenti, 2024: n=504, 2017: n=514 [údaje v %], průzkum STEM/MARK 2024 a 2017

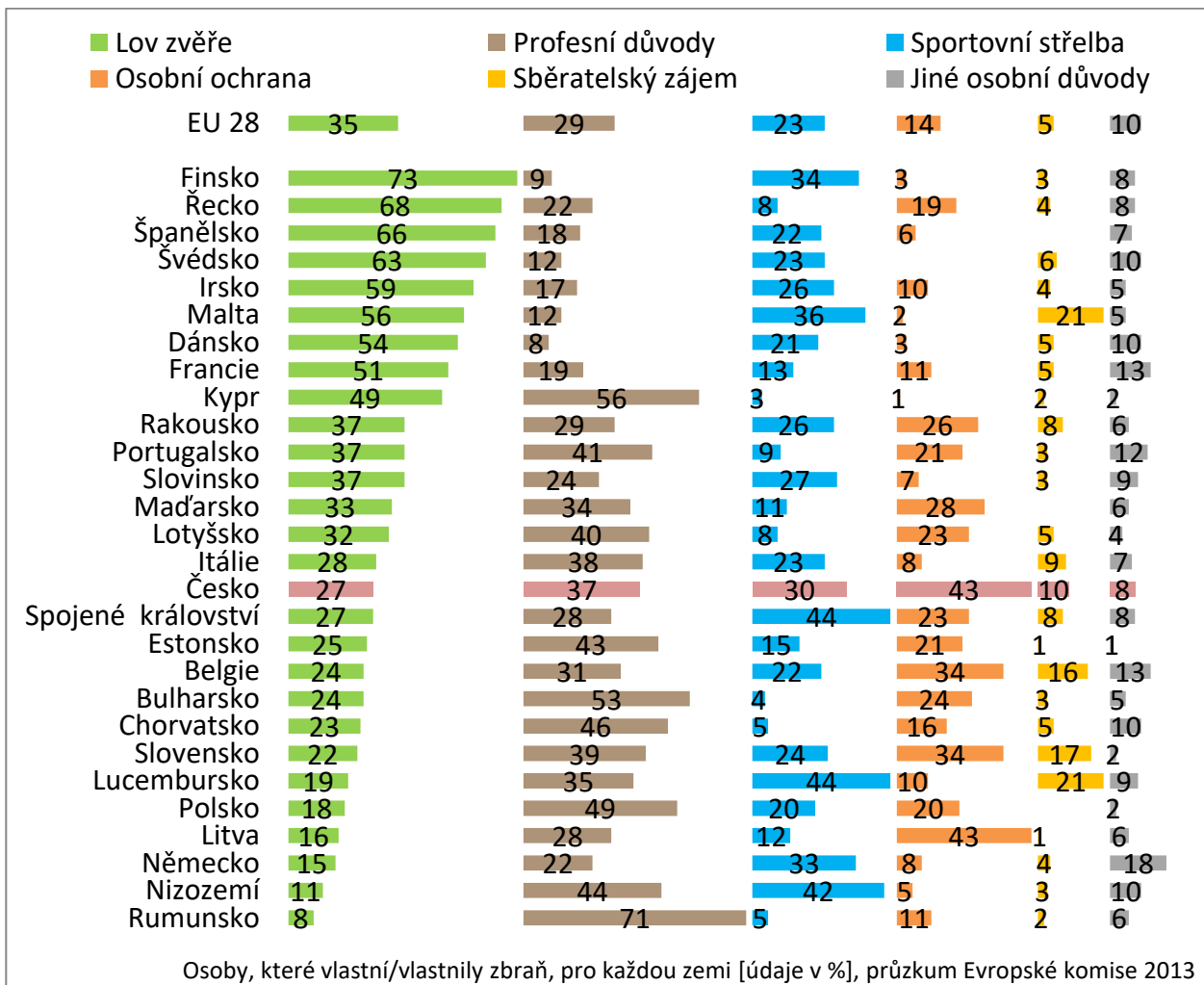
Náhled na naši malou českou situaci nabízí trochu starší výzkum Evropské komise tzv. Eurobarometr z roku 2013⁶ na podobné téma, z něhož vyplynulo, že na rozdíl od většiny zemí EU je v Česku (spolu s Litvou, Belgií a Slovenskem) motiv osobní ochrany pro držení zbraně nadprůměrný (viz graf 6). V EU je hlavním důvodem lov zvěře (zejména ve Skandinávii, Španělsku a Řecku), následovaný držením zbraně kvůli výkonu povolání (zejména v Rumunsku, Bulharsku a na Kypru).

V úvodu uvedený milion zbraní držných civilisty v ČR na základě zbrojního průkazu je v evropském kontextu relativně málo (viz graf 7). Výrazně vyšší počty jsou na Kypru a ve Skandinávii ale i třeba v sousedním Rakousku, naopak nejmenší v Polsku, Nizozemí a Rumunsku. Údaje pocházejí zase ze staršího výzkumu Small Arm Survey⁷ z roku 2017 (údaj pro ČR za r. 2024 činí 9,3). Obdobně podíl držitelů zbraní v populaci v rámci EU nevybočuje (viz graf 8). Nejvyšší podíl držitelů zbraně je na Kypru a ve Skandinávii, nejméně opět v Nizozemí, Polsku a Rumunsku.

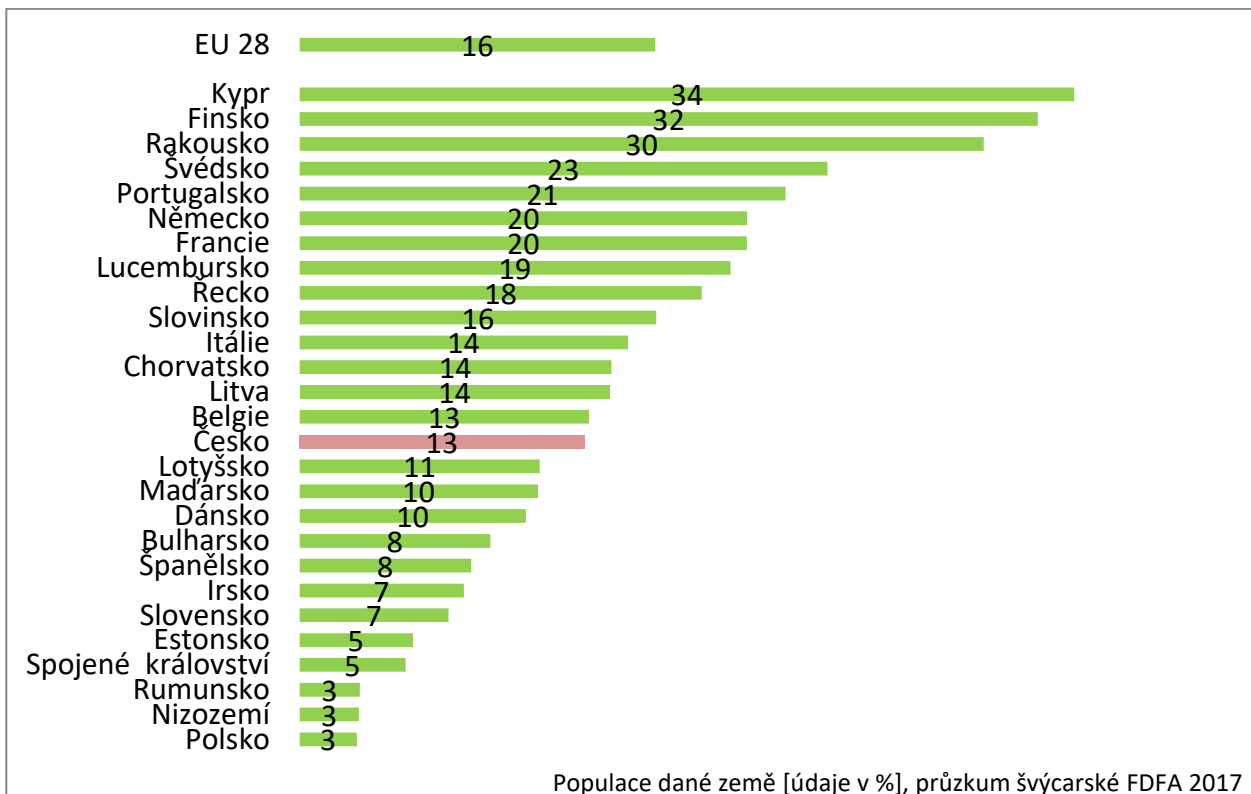
⁶ European Commission (2013), Eurobarometer: Firearms in the European Union. <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/1125> - Čísla v grafu 6 se mírně liší od údajů v prvním odstavci, důvody jsou definiční – držení zbraně vs. držení zbrojního průkazu, časové (2013 vs. 2024) a metodické (výběrové šetření vs. evidence Policie ČR).

⁷ Small Arm Survey (2017) <https://www.smallarmssurvey.org/>

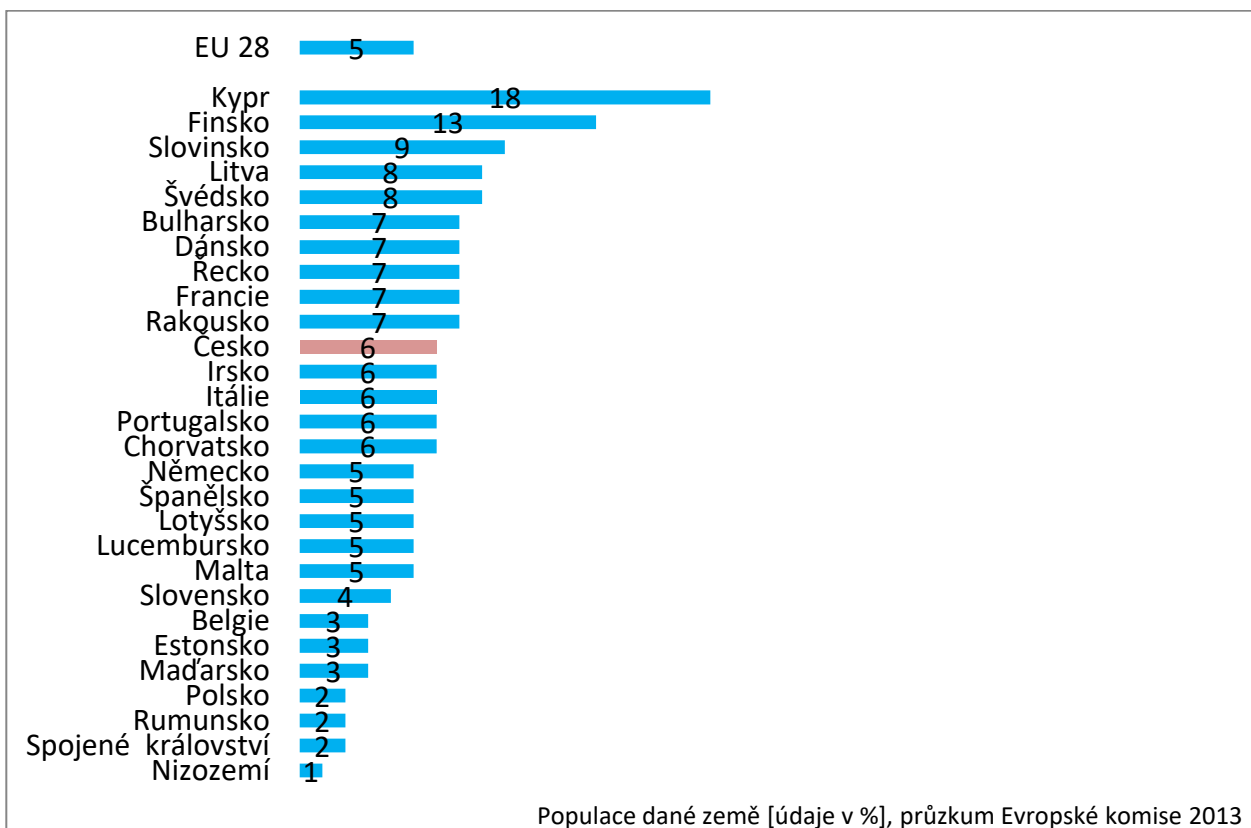
Graf 6: Důvody držení střelné zbraně (EU 28)

Graf 7: Počet střelných zbraní na 100 obyvatel v zemích EU 28 (bez Malty)

Graf 8: Podíl držitelů zbraní v populaci v zemích EU

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 504 **osob reprezentujících internetovou populaci ve věku 15 až 64 let**. Šetření probíhalo od 26.6. do 1.7. 2024. Pro srovnání je uveden výzkum z roku 2017 (n=514) na podobném vzorku populace.

Odkaz na web: <https://stemmark.cz/potrebujeme-zbran-na-vlastni-ochranu/>